

UKJ-valmistelu 2011-2012

Arenen rehtorikokous 12.12.2012

Sinikka Luokkanen

Valmisteluryhmän pj.

www.hamk.fi

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

20 vuotta korkeakoulun
vuotta korkeakoulun
vuotta korkeakoulun

MEMBER OF
EFMD
EQUIS
ACCREDITED

Lähtökohta

- Korkeakoulukirjastojen käyttämä Voyager-kirjastojärjestelmä alkaa olla elinkaarensa loppupäässä.
- Kansainvälisesti ollaan suuntautumassa avoimen linkitetyn tiedon käyttöön kirjastoaineistojen metatietotallennuksessa.
- UKJ-hakeen voidaan katsoa käynnistyneet helmikuussa 2011 pidetystä korkeakoulukirjastojen asiantuntijatyöryhmien työseminaarista.
- Muodollisesti AMKIT- ja Linnea2-konsortiot perustivat huhtikuussa 2011 pitämässään vuosikokouksissa yhteisen valmisteluryhmän, johon kutsuttiin edustajat myös Erikoiskirjastoista ja yleisten kirjastojen neuvostosta.
- Nykyisen valmisteluryhmän toimiaika on 2012 vuoden loppuun.

www.hamk.fi

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU

Valmistelutyöstä

- Valmisteluryhmässä on jäseniä kaikista kirjastosektoreista ja Kansalliskirjastosta (13 henkilöä).
- Valmistelutyön **ytimessä ovat 7 erikseen nimettyä alatyöryhmää** (vähintään 50 eri henkilöä), joihin jokaiseen on pyritty saamaan **asiantuntijoita** kaikilta kirjastosektoreilta ja joiden työskentelyyn aktiiviset ovat voineet myös itse hakeutua osaamisen, kiinnostuksen ja käytettävissä olevan ajan puitteissa.
- Työtä tehty kehysorganisaatioiden normaalilla työajalla ilman mitään erillisrahoitusta työajasta tai esim. matkakuluista. Yhteensä tehty arviolta 3 henkilötyövuoden verran töitä.

Työskentelyn pohjana kokonaisarkkitehtuuri

- Laki julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta velvoittaa tietojärjestelmien yhteentoimivuuteen.
- Tietojärjestelmien yhteentoimivuuden mahdollistamisen ja varmistamisen työvälineenä käytetään kokonaisarkkitehtuurimenetelmää.
- Kokonaisarkkitehtuurimenetelmää voidaan käyttää soveltaen myös tietojärjestelmiä hankittaessa tai rakennettaessa.

Strategisia perusvalintoja (1/2)

- Avoin lähdekoodi
  - Avoimen lähdekoodin käyttö on modulaarisen uusiutumiskyvyn perusta
- Integroituminen muuhun kansalliseen palvelukokonaisuuteen
  - UKJ tukeutuu rakenteilla oleviin Kansallisen digitaalisen kirjaston asiakasliittymä Finnaan ja kirjastojen kansalliseen metatietovarantoon
  - Finnan ansiosta kirjastojärjestelmään ei tarvita perinteistä asiakaskäyttöliittymää
  - Metatietovarannon käyttö metatiedon tallentamiseen vähentää luettelointityötä

Strategisia perusvalintoja (2/2)

- Olemassa olevan tiedon hyödyntäminen
  - Järjestelmässä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan väestörekisterin ja yhteisötietojärjestelmän tietoja, kirjastojen taustayhteisöjen tietojärjestelmiä, kirjastojen muita tietojärjestelmiä, ulkoisia kirjasto- ja auktoriteettitietokantoja sekä kustantajien ja aineiston välittäjien järjestelmiä
- Moduulirakenne
  - Tavoitteena on, että uusi kirjastojärjestelmä on rakenteeltaan modulaarinen
  - Tämän vuoksi järjestelmää voidaan kehittää ja uusia osittain

UKJ-arkkitehtuurien osa-alueet

- aineiston kuvailu
- aineiston käyttö, lainaus ja kaukopalvelu
- aineiston hankinta ja elinkaaren hallinta
- hallinnolliset järjestelmät ja rajapinnat muihin järjestelmiin

Kirjastojen IT- kustannuskyselystä

Tulokset on pyöristetty kustannusten osalta lähimpään tuhanteen euron ja työaikaosien osalta täysiin henkilötyövuosiin.

	Erikoiskirjastot (ei L2-kirjasto)	AMKIT- konsortio	Linnea2- konsortio	Yleiset kirjastot	Yhteensä
Vastaajien lkm	21	19	21	38	99
4. Laitteisto- ja laitteiston ylläpito (hardware) kustannukset sis. investoinnit, ostot, vuokratulot, ylläpito/huolto (sopimukset, varaosat, lisälaitteet).	51 000 €	118 000 €	236 000 €	1 117 000 €	1 522 000 €
5. Ohjelmistokulut (software) Sisältää investoinnit, ostot, lisenssikulut, ylläpidon ja kehittämiskulut.	55 000 €	202 000 €	450 000 €	2 289 000 €	2 996 000 €
6. Kirjastojärjestelmien ylläpito- ja kehittämiskustannukset sekä mahdollisten paikallisten/omien kirjastojärjestelmäpalvelimien ylläpidon henkilöstökulut ja työaika (sekä IT- että kirjastonimikkeellä olevat) Sis. organisaation välittömät palkka- ja pakolliset sivukulut, mutta ei muita kuluja (kuten esim. koulutus-, matka-, puhelin- ja työterveyskuluja).	70 000 €	462 000 €	1 096 000 €	637 000 €	2 265 000 €
2011 käytetty työaika htv-lukuna	4 htv	10 htv	19 htv	27 htv	60 htv
7. Muut mahdolliset kustannukset	6 000 €	46 000 €	15 000 €	135 000 €	202 000 €

Miten mennään eteenpäin

- UKJ-valmisteluryhmä työstää projektisuunnitelman tämän vuoden aikana.
  - Tavalla tai toisella on järjestettävä hankkeelle kohdennettua työaikaa.
    - Talkoilla ei voida enää jatkaa, jos halutaan oikeasti saada valmista.
    - Mutta ilman nyt muodostunutta asiantuntijaverkosta ei myöskään voida jatkaa, jos halutaan yhteisiä kaikille soveltuvia moduuleita järjestelmäkokonaisuuteen.
- 2013 yksityiskohtainen vaatimusmäärittely ja projektisuunnitelma aikatauluineen ja vaiheistuksineen
- 2014 järjestelmäkokonaisuuden hankinta ja toteutus projektisuunnitelman mukaisesti voi alkaa

UKJ II-vaihe 2013

- Kansalliskirjasto on hakenut OKM:ltä rahoitusta II-vaiheeseen.
- Hanketta vetää II-vaiheen johtoryhmä, jossa edustus kaikilta kirjastosektoreilta, kansalliskirjastosta sekä korkeakoulujen ja kuntien IT-johdosta.
- Kirjastojen asiantuntijaverkostolla merkittävä rooli edelleen!

*"UKJ-Collaboration:
Open reports + open development = shared responsibility!"*
Kysymyksiä, kommentteja?

www.hamk.fi

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU